

# KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

**TİM** TÜRKİYE  
İHRACATÇILAR  
MECLİSİ



## Fitch'ten 2024 İçin Faiz İndirim Öngörüsü

Fitch'ten yapılan açıklamada, bu yılın sonunda faiz oranlarının hala Kovid-19 salgını öncesi seviyelerin çok üzerinde kalacağı aktarıldı.

Açıklamada, enflasyondaki son düşüşler ve ABD Merkez Bankası'ndan (Fed) gelen "güvercin" tondaki yorumların ardından bu sıkılaştırma döngüsünde Fed'den, Avrupa Merkez Bankası'ndan (AMB) veya İngiltere Merkez Bankası'ndan (BoE) daha fazla faiz artışı beklenmediği belirtilerek, her bir bankanın 2024 sonuna kadar 75 baz puanlık faiz indirimi yapmasının beklendiği kaydedildi. Faiz oranlarındaki değişimin yaygın olacağı ve Küresel Ekonomik Görünüm'de yer alan 20 ekonomiden 19'unda merkez bankalarının bu yıl faiz indirimi yapmasının beklendiği belirtilen açıklamada, sadece Japonya Merkez Bankası'nın faiz artırımını yapmasının beklendiği ifade edildi.



## Türk Astronotun Uzay Yolculuğu Başladı

ABD'nin Florida eyaletinde bulunan Kennedy Uzay Merkezi'ndeki Fırlatma Kompleksi 39A'dan gerçekleştirilen fırlatma işlemiyle Ax-3 misyonunun üyesi olan Gezeravcı'nın uzay yolculuğu başladı.

SpaceX firmasına ait Dragon kapsülünü Uluslararası Uzay İstasyonu'na (ISS) taşıyacak olan Falcon 9 roketi, canlı yayınlanan geri sayımın ardından ABD yerel saatiyle 16.49'da (TSİ 00.49) fırlatıldı. Gezeravcı, 14 gün boyunca ISS'de çeşitli bilim misyonlarını gerçekleştirmek üzere

uzayda görev yapacak. Ax-3 misyonunda ayrıca ABD ve İspanya'yı temsilen misyon lideri Michael Lopez-Alegria, İtalyan Hava Kuvvetlerinden Pilot Walter Villadei ve Avrupa Uzay Ajansı adına katılan İsveçli Marcus Wandt bulunuyor.

Daha önce ABD yerel saatiyle 17 Ocak'ta gerçekleştirilmesi planlanan fırlatma işlemi, SpaceX tarafından son kontrollerin tamamlanması amacıyla bir gün ertelenmişti.

## Libya En Büyük Petrol Sahasında Üretime Yeniden Başlıyor



Libya'nın devlete ait petrol şirketi, protestocuların yakıt sıkıntısı nedeniyle tesisi kapatmasının ardından iki haftadan fazla süren arayışı sona erdirerek 21 Ocak tarihinde ülkenin en büyük petrol sahasında üretime yeniden başladı.

National Oil Corp. kısa bir açıklama yaparak ülkenin güneyindeki Sharara petrol sahasındaki mücbir sebepleri kaldırdığını ve tam üretime yeniden başladığını söyledi.

Şirket kapatmayı, başkent Trablus'un yaklaşık 950 kilometre güneyindeki çöl kasabası Ubari'den gelen protestocuların yakıt kıtlığını protesto etmek için sahayı kapatmasının ardından 7 Ocak'ta devreye almıştı.

## Moody's 7 Türk Şirketin Not ve Görünümünü Revize Etti



Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's 5 Türk şirketin kredi notunu yükseltirken 2 şirketin not görünümünde güncellemeler yaptı. Moody's, Koç Holding, OYAK, Türk Hava Yolları, Turkcell ve Tüpraş'ın kredi notunu B3'ten B2'ye yükseltirken görünümleri durağandan pozitifeye çekti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's 5 Türk şirketin kredi notunu yükseltirken 2 şirketin not görünümünde güncellemeler yaptı. Moody's, Koç Holding, OYAK, Türk Hava Yolları, Turkcell ve Tüpraş'ın kredi notunu B3'ten B2'ye yükseltirken görünümleri durağandan pozitifeye çekti.

Moody's ayrıca Şişecam ve Erdemir'in kredi notunu B3 olarak teyit ederken not görünümünü durağandan pozitifeye çekti.

## S&P'den Türk Şirketleri Analizi



S&P Global, "Türk Şirketlerinin Sermaye Piyasasına Erişiminin İyileştirilmesi 2024-2025 Yıllarında Büyüme Teşvik Edebilir" başlıklı rapor yayımladı.

Derecelendirme kuruluşundan rapora ilişkin yapılan açıklamada, derecelendirilen Türk şirketlerinin çoğunun, ülkenin son zamanlarda daha ortodoks bir ekonomi politikasına yönelmesinden faydalanabilecek iyi bir konumda olduğu vurgulandı.

Türk şirketlerinin son yıllarda yüksek enflasyon, dalgalı para birimi ve yüksek faiz oranlarıyla mücadele etmek zorunda kaldığına işaret edilen raporda, ancak S&P'nin derecelendirdiği şirketlerin çoğunun bağımsız kredibilitelerini koruduğu belirtildi.

## ABD ve Çin Finansal Çalışma Grubu'nun 3. Toplantısı Yapıldı

ABD ve Çin, finansal istikrar ve sermaye piyasası sorunları gibi konuları görüşmek üzere Finansal Çalışma Grubu'nun üçüncü toplantısını Çin'de gerçekleştirdi. ABD Hazine Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, 18-19 Ocak'ta düzenlenen toplantının Finansal Çalışma Grubu'nun 2024'teki ilk toplantısı olduğu ve ilk kez Çin'de yapıldığı aktarıldı.

Açıklamada, iki gün süren toplantıya ABD Hazine Bakanlığı ve Çin Merkez Bankası'nın yanı sıra ilgili kurumların üst düzey yetkililerinin katıldığı kaydedildi.

Toplantıların iklim stres testi ve Küresel Sistemik Açından Önemli Bankalar için ilgili çözüm planlama çerçeveleri konusunda geçen yıl aralık ve ocak aylarında iki taraf arasında gerçekleştirilen teknik görüş alışverişlerinin gözden geçirilmesiyle başladığı belirtilen açıklamada, toplantı oturumlarında finansal istikrar ve sermaye piyasası sorunları, uluslararası finans kurumları, sürdürülebilir finans, sınır ötesi ödemeler ve veriler, kara para aklamanın önlenmesi ve terörizmin finansmanıyla mücadele konularında görüşmelerin gerçekleştirildiği aktarıldı.



Açıklamada, ABD'li yetkililerin görüşmeler sırasında anlaşmazlık alanlarını açıkça dile getirdiği, toplantıların her iki tarafın da düzenli olarak görüşmeye devam etme konusunda mutabakata varmasıyla sona erdiği ifade edildi.



## AB Nakit Ödemeleri Sınırlıyor

AB Konseyi, üye ülkelerle Avrupa Parlamentosu (AP) arasında müzakere edilen, kara para aklama ve terörün finansmanının önlenmesi için finansal sisteme katı kurallar getirecek yeni düzenleme paketinde uzlaşa sağlandığını açıkladı.

Buna göre, AB mali sisteminin yasal çerçevesi kara para aklama ve terörün finansmanına karşı korumak için güçlendirilecek.

Suçluların kara para aklamasını zorlaştırmak için AB ülkelerinde büyük meblağlardaki nakit ödemeler yasaklanacak.

AB ülkelerinde 10 bin euroyu aşan nakit ödeme yapılamayacak. AB üyesi ülkeler, nakit ödemeler için 10 bin eurodan daha düşük sınırlar belirleyebilecek. Bankalar, emlak acenteleri, varlık yönetimi hizmetleri, kumarhaneler, tüccarlar, kuyumcular ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları

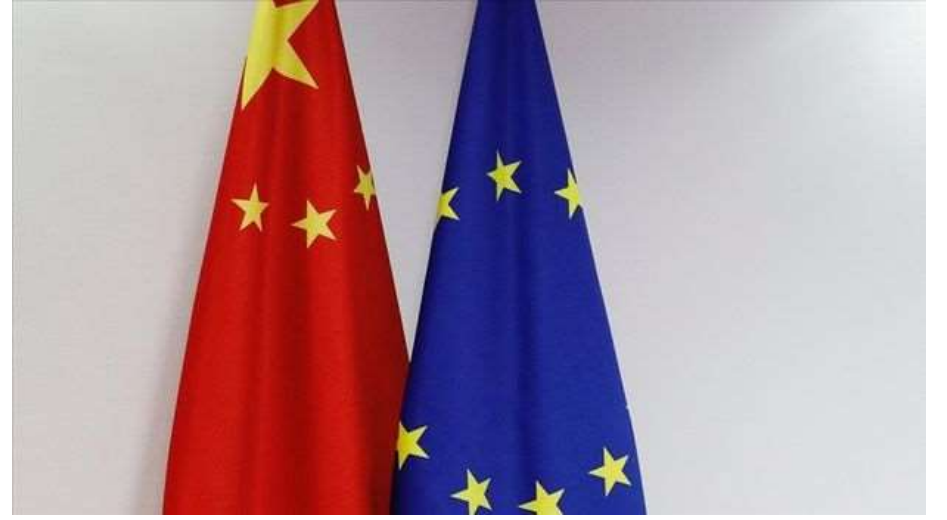


gibi çeşitli yükümlü kuruluşların, sıklıkla 3 bin ile 10 bin euro arasında nakit işlem yapan kişilerin kimliğini tespit etmesi, doğrulaması ve raporlaması gerekecek.

## Çin'den AB'ye Yüksek Teknoloji Ürünlerine İhracat Kısıtlamalarını Gevşetme Talebi

Çin Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Başbakan Li, AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ile İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu (WEF) toplantısı marjında bir araya geldi.

AB'nin ekonomik ve ticari meselelerde adil, şeffaf ve normlara uygun hareket etmesini, Çinli şirketlere eşit davranmasını beklediklerini ifade eden Li, yüksek teknoloji ürünlerine getirilen ihracat kısıtlamalarının gevşetilmesini istedi.



Li, ikili ticareti daha dengeli hale getirmek için ortak çaba göstermeyi umduklarını, Çin'in iç piyasadaki talebe uygun olarak Avrupa'dan daha fazla ürün ithal etmek istediğini belirterek, "Çin, serbest ticaret, adil rekabet, açıklık ve işbirliği gibi piyasa ekonomisi normlarına uyum konusunda Avrupa ile birlikte çalışmaya hazırdır." ifadesini kullandı.

## Amazon'dan Yapay Zekâ ve Robot Otomasyonuna 1 Milyar Dolarlık Fon

Amerikan e-ticaret devi Amazon, yaklaşık iki yıl boyunca, 1 milyar dolarlık Amazon Endüstriyel İnovasyon Fonu'nun büyük bölümünü, lojistik, tedarik zinciri ve müşteri memnuniyetine odaklanan bir dizi ABD ve İsraili girişimlere kullandı.

Fonun Yeni Başkanı Franziska Bossart, "Amazon'un artık coğrafi olarak genişlemek ve daha geniş misyonu destekleyen üretken yapay zeka gibi alanlara girmek amacıyla büyüyor" açıklamasını yaptı.

Nisan 2022'de başlatılan Amazon Endüstriyel İnovasyon Fonu, e-ticaret devinin ürünleri daha hızlı teslim etmesine yardımcı olabilecek, aynı zamanda müşterilerin ve depolarında çalışanların deneyimini iyileştirebilecek startup'ları bulup yatırım yapıyor. Fon aynı zamanda Amazon'un, tekrarlayan görevleri yerine getiren robotik kolların ve daha büyük öğelerin taşınmasına yardımcı olabilecek otomasyon araçlarının eklenmesi de dahil olmak üzere operasyonlarında iyileştirmelere yol açan yapay zeka



ve robot teknolojisine yönelik daha önceki yatırımlarından yola çıkarak tasarlandı. 2022'deki ilk yatırım dilimi, sipariş karşılama merkezlerinde güvenliği artıran robotik ve giyilebilir teknolojiler geliştiren beş girişime gitti.

## ABD ve AB Batarya Mineralleri Ticaretinde Anlaşmaya Varamadı



Avrupa Komisyonu Genel Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovski yaptığı açıklamada, ABD ve Avrupa Birliği'nin kritik pil mineralleri için bir ticaret anlaşmasına varamadıklarını ancak mineraller ve diğer bileşenler için transatlantik bir pazar yaratmaya yönelik görüşmeleri sürdürme sözü verdiklerini söyledi.

AB'nin üst düzey ticaret yetkilisi, Washington'daki ikili görüşmelerin ardından gazetecilere verdiği demeçte, AB'nin ayrımcı olarak gördüğü Enflasyon Azaltma Yasası olarak bilinen ABD yeşil enerji sübvansiyon yasasının bazı yönleri de dahil olmak üzere bazı "olağanüstü sorunların" devam ettiğini söyledi. Avrupalı şirketlerin elektrikli araçlara yönelik cömert ABD vergi kredilerinden yararlanmasına olanak sağlayacak olan akü mineralleri ticaret anlaşması, ABD-AB Ticaret ve Teknoloji Konseyi'nin beşinci bakanlar toplantısında önemli bir tartışma konusu oldu.

## Biden Yönetimi, LNG İhracatına Yönelik Onayları Durdurdu



halihazırda dünyanın bir numaralı LNG ihracatçısı konumunda bulunduğu ve ülkenin LNG ihracatının 10 yılda 2 katına çıkarılmasının hedeflendiği belirtilen açıklamada, söz konusu kararın, ABD'nin kısa vadede müttefiklerine LNG tedarik etmeye devam etme kabiliyetini etkilemeyeceği kaydedildi. Açıklamada, geçen yıl ABD'nin LNG ihracatının yaklaşık yarısının, Avrupa'ya yapıldığı anımsatıldı.

ABD Enerji Bakanlığı LNG ihracat izinleri için temel analizlerini güncelleyinceye kadar Biden yönetiminin, Serbest Ticaret Anlaşması olmayan ülkelere LNG ihracatına ilişkin bekleyen onayları geçici olarak durdurduğu aktarıldı. ABD'nin

## Altın Talebi Merkez Bankalarının Alımlarıyla Rekor Kıracak



Dünya Altın Konseyi'ne (WGC) göre, toplam altın talebi geçen yıl rekor seviyeye ulaştı ve Fed'in faiz oranlarını düşürmeye yönelmesiyle 2024'te tekrar artması bekleniyor. Bu da potansiyel olarak fiyatlara yardımcı oluyor.

WGC'nin tüm yıl raporuna göre, genel tüketim geçen yıl yaklaşık yüzde 3 artarak 4.899 tona yükseldi; bu, belirsiz piyasadaki güçlü talebin yanı sıra merkez bankasının sürekli alımlarından da destek aldı. Bu, 2010 yılına kadar uzanan verilerdeki en yüksek toplam rakam. Değerli metal, ekonomik ve politik belirsizlik, jeopolitik gerilimler ve ABD merkez bankasının enflasyonu dizginlemek için agresif bir yürüyüş kampanyasının ardından politikayı gevşetmeye hazır olduğuna dair beklentiler üzerine, geçen yıl yüzde 13 artış göstererek aralık başında rekora ulaştı.

## İngiltere'den Kanada İle Ticari Anlaşma Kararı

İngiltere ve Kanada arasındaki ticaret, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılmasıyla mevcut anlaşmanın devredilmesi şeklinde devam ederken, iki ülke son 2 yıldır Brexit sonrası yeni bir ticaret anlaşması için görüşmeleri sürdürüyordu. Ancak İngiltere, Mart 2022'de başlayan görüşmeleri, et ve peynir ticaretine ilişkin anlaşmazlık nedeniyle durdurma kararı aldı.

İngiliz hükümet sözcüsünün, "Ticaret müzakereleri karmaşık bir süreçtir ancak bazen ilerleme kaydedilmediği takdirde duraklamak doğru olabilir. Daha güçlü bir ticari ilişki kurmak için gelecekte Kanada ile görüşmelere yeniden başlamaya açığız." ifadelerine yer verildi.



Kanada, daha önce İngiliz mevzuatında engellenen "hormonlu sığır eti" ihracatı konusunda imtiyazlar talep etmişti.



# LOJİSTİK GELİŞMELER

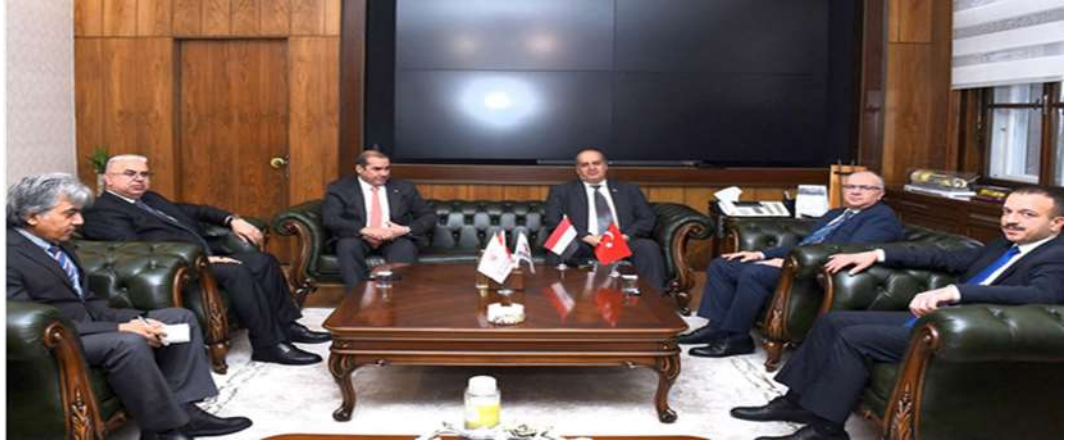
## Bakan Uraloğlu 'Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projesi' İçin Tarih Verdi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Halkalı - Kapıkule hattında projenin ilk etabı olan Çerkezköy Kapıkule arasındaki 153 kilometrelik kesimini 2025 yılı sonuna kadar bitirmeyi planladıklarını, projenin diğer bir fazları olan; Ispartakule-Çerkezköy arasındaki 67 kilometrelik kesim ve Halkalı-Ispartakule arasındaki 9 kilometrelik kesimin de 2028 yılına kadar tamamlamayı hedeflediklerini, böylelikle projenin tamamının 2028 yılında faaliyete geçmiş olacağını ifade etti.



## Türkiye ile Irak Arasındaki Demiryolu İşbirliği Güçleniyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı öncülüğünde ilerletilen "Kalkınma Yolu Projesi" kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ev sahipliğinde Irak Demiryolları heyeti ile toplantı gerçekleştirildi. İki ülke arasında tesis edilecek doğrudan demiryolu bağlantısı çerçevesinde trafik talebi, yük taşımacılığı, taşımacılık servisleri ve altyapı konuları hakkında ülkelerin çalışmalarına ilişkin bilgi paylaşımında bulunuldu.



Yük ve yolcu talebinin mevcut ihtiyaçları, projeksiyon verileri, liman bağlantıları ile uluslararası demiryolu taşımacılığına yönelik talep ve kapasite analizleri detaylı bir şekilde ele alındı. Çeken -çekilen araçların temin edilmesine ilişkin belirlenen teknik kriterler ve temin planı ile demiryolu hattına ilişkin uygulama projesi takvimi görüşüldü. Yapım süreci planlamasında saha şartları değerlendirildi.

## Yemen'in Husi Saldırılarının Küresel Tedarik Zincirine Etkileri

Küresel nakliye firmaları Kızıldeniz'deki seferlerini saldırılar nedeniyle askıya alırken, yeni rotalar çizmek zorunda kalıyor. Ticari gemiler, Kızıldeniz'e girmemek için rotalarını Ümit Burnu üzerinden Afrika'nın güney ucuna yönlendiriyor.

Ticari gemilerin Kızıldeniz'den farklı yolları tercih etmesinin seyahat sürelerini uzatacağı, gecikme ve maliyetlerde yükselişi beraberinde getireceği belirtiliyor.

Sektör analistleri, Yemen'deki Husilerin Kızıldeniz ve Aden Körfezi'nden geçen ticari gemilere yönelik füze ve drone saldırılarının küresel bir tedarik zinciri krizini tetikleyebileceğinden endişe duyuyor. Şu ana kadar çoğunlukla mal taşımacılığını etkileyen sorun enerji sevkiyatlarına da sıçradı.

Mısır'ın Süveyş Kanalı İdaresinden yapılan açıklamaya göre 19 Kasım'dan bu yana 55 gemi



rotasını Babu'l Mendeb Boğazı yerine Afrika'nın güney ucundaki Ümit Burnu'na yönlendirdi.



## Çekya-Almanya Sınırında Bazı Geçiş Noktaları Kapandı



Almanya'da çiftçilerin ülkelerindeki tarım kesintilerine karşı protestoları kapsamında, Çekya-Bavyera sınır bölgesinde bazı geçiş noktalarında ulaşımda aksamalar yaşanıyor.

Bu kapsamda, Karlovy Vary'deki Boží Dar ve Chomutovsk'taki Vejprty sınır kapıları 8 Ocak 2024 tarihi itibariyle kapatılmış olup, buradan geçen araçlar alternatif geçiş noktalarına yönlendiriliyor. Halihazırda bölgede, Çekya tarafında kamyonların beklediği, bekleme sürelerinin artmasının muhtemel olduğu raporlandı.

## 'Dev Projede' İlk Adım Atıldı



Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu yaptığı açıklamada, Hatay'ın yanı sıra bölgenin de dört gözle beklediği 'Hatay-Dörtyol-Hassa Arası Otoyol ve Demir yolu Tüneli' yapım işi ihalesinin yapıldığını ve ihaleyi en düşük teklif veren

firmanın kazandığını ifade etti. Uraloğlu, "Dörtyol-Hassa Demir yolu ve Otoyolu Projesi, İskenderun Körfezi'ni, Amanoslar ardındaki endüstriyel alanlara ve Gaziantep iline en kısa yoldan bağlayan bir otoyol ve karayolu projesidir. Ayrıca bu yapılacak tüneller ile İskenderun-Gaziantep, İskenderun Kahramanmaraş arasında ulaşım kısalacak ve bu bölgede var olan büyük ticaret hacmine ulaşım kolaylığı sağlayacaktır." dedi.

## Türkiye ABD'ye Kurulacak 21 Depo ile İhracatını Artıracak



İhracatçılar, ABD pazarındaki maliyetleri ve süreleri optimize etmek amacıyla 19 adet cep depo ve 2 ana depo kullanacak. Türkiye, ABD'ye kurulacak olan 21 depo ile güçlü bir lojistik ağı oluşturarak bölgedeki ihracatını artırmayı hedefliyor.

Kurulacak cep depoları sayesinde süre ve maliyet açısından yüzde 20'lik bir tasarruf elde edilecek, bu da Türk ihracatçılarının ABD pazarındaki ürünlerini güvenli bir şekilde taşıma konusunda endişe yaşamamalarını sağlayacak.

## AB İthalat Kontrol Sistemi 2 (ICS2) Üçüncü Sürümünün 3 Haziran 2024 Tarihinde Uygulamaya Geçirilmesi Planlanıyor

Üç sürüm hâlinde uygulamaya konulması planlanmış olan sistemin birinci sürümü, 15 Mart 2021 tarihinde "havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme" ve "havayolu posta taşımacılığı ön yükleme" süreçlerinde; ikinci sürümünün ise 1 Mart 2023 tarihinde "havayolu genel kargo taşımacılığı", "havayolu taşımacılığı" ve "posta taşımacılığı" için yürürlüğe girdi.

Üçüncü sürümün, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığında kademeli olarak 3 Haziran 2024 tarihinde uygulamaya geçirilmesi planlanıyor.

Denizyolu taşıma şirketlerinin 3 Haziran 2024 itibarıyla başlamak üzere en geç 4 Aralık 2024 tarihinde, ayrıca bu şirketlerin ara dosyalama işlemlerinin (house level filing)



4 Aralık 2024 tarihi itibarıyla başlamak üzere en geç 1 Nisan 2025 tarihinde, demiryolu ve karayolu taşıma şirketlerinin ise söz konusu sürümü 1 Nisan 2025 itibarıyla başlamak üzere en geç 1 Eylül 2025 tarihinde uygulamaya başlaması öngörülmektedir

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr